

Рейтинговий звіт BHFZ 002-016 про оновлення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування:	ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ»
Тип рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Рейтингова дія:	оновлення
Дата визначення:	14.05.2015 р.
Дата оновлення:	27.02.2024 р.
Рівень кредитного рейтингу:	uaAA+ (Контрольний список)
Прогноз:	у розвитку

Наданий у результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг боргового інструменту визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна шкала кредитних рейтингів дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Вихідна інформація

Для проведення процедури оновлення кредитного рейтингу агентство «Кредит-Рейтинг» використовувало фінансову звітність ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ» за I півріччя 2023 року, а також внутрішню інформацію, надану підприємством у ході рейтингового процесу.

Рейтингова оцінка ґрунтується на інформації, що надана клієнтом, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Рівень кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства.

Рейтингове агентство не проводить аудиторську перевірку наданої клієнтом інформації.

Положення звіту щодо тенденцій розвитку ринків, на яких працює клієнт, та ризиків, притаманних цим ринкам, ґрунтуються на ринкових умовах і чинниках, що діяли на момент написання звіту.

Рейтинговий звіт не є рекомендацією щодо купівлі або продажу цінних паперів. ТОВ «Кредит-Рейтинг» не несе відповідальності за результати кредитних, інвестиційних або господарських рішень третіх осіб, прийнятих виключно на основі інформації звіту.

Деякі кількісні дані, які аналізуються у звіті, наведені після відповідного округлення. У зв'язку з цим, значення певних показників, що наводяться в звіті більше одного разу, можуть не збігатися, а підсумкові значення окремих показників можуть не відповідати арифметичній сумі їх складових.

Історія кредитного рейтингу

Дата	14.05.2015	29.03.2016	10.03.2017	05.04.2018	04.12.2018	16.04.2019	01.11.2019	26.03.2020
Рівень кредитного рейтингу	uaA+	uaAA	uaAA	uaAA+	uaAA+	uaAA+	uaAA+	uaAA+
Прогноз	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний
Рейтингова дія	визначення	підвищення	підтвердження	підвищення	підтвердження	підтвердження	підтвердження	підтвердження
Дата	15.12.2020	29.04.2021	16.09.2021	28.02.2022	28.06.2022	29.12.2022	04.04.2023	27.02.2024
Рівень кредитного рейтингу	uaAA+	uaAA+	uaAA+	uaAA+	uaAA+	uaAA+	uaAA+	uaAA+
Прогноз	стабільний	стабільний	стабільний	негативний	у розвитку	у розвитку	у розвитку	у розвитку
Рейтингова дія	підтвердження	підтвердження	підтвердження	підтвердження зі зміною прогнозу та внесенням до Контрольного списку	підтвердження зі зміною прогнозу та збереженням у Контрольному списку	підтвердження збереженням у Контрольному списку	підтвердження зі збереженням у Контрольному списку	підтвердження зі збереженням у Контрольному списку

Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом «uaAA» характеризується дуже високою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами.

Знак «+» позначає проміжну категорію (рівень) рейтингу відносно основних категорій (рівнів).

Прогноз «у розвитку» вказує на підвищену імовірність зміни рейтингу протягом року.

Внесення рейтингу до Контрольного списку означає, що агентство розглядає питання про зміну рейтингу у зв'язку з подіями або тенденціями, що розвиваються, і які можуть істотно вплинути на кредитоспроможність власника цього рейтингу.

Рівень кредитного рейтингу ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ» підтримується:

- провідними позиціями підприємства на ринку: ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ» є одним з найбільш інноваційних виробників фармацевтичних препаратів в Україні та має широкий асортимент продукції;
- прибутковою операційною діяльністю протягом останніх років;
- істотним обсягом капіталовкладень у власний розвиток;
- низьким рівнем боргового навантаження;
- значним досвідом роботи керівного складу ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ»;
- інформаційною відкритістю та прозорістю діяльності підприємства.

Рівень кредитного рейтингу ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ» обмежується:

- негативним впливом наслідків російської військової агресії проти України на фінансовий ринок та економіку країни в цілому, що може призвести до погіршення показників діяльності компанії;
- високим рівнем конкуренції на ринку, мінливістю законодавчої бази (у т.ч. податкової), що вносить нестабільність у роботу фармацевтичної галузі;
- чутливістю діяльності ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ» до коливань валютних курсів, а також цін на імпортовану сировину та обладнання.

Основні показники

Основні балансові показники, тис. грн.

Показник	2018	2019	2020	2021	2022	6М2023	9М2023
Активи	1 786 418	1 925 036	2 147 874	2 416 127	2 628 478	2 760 427	2 808 769
Основні засоби	889 606	865 856	961 776	1 206 883	1 256 735	1 469 892	1 453 753
Довгострокові фінансові інвестиції	1 870	1 870	1 870	1 870	1 870	1 870	1 870
Товарно-матеріальні запаси	347 774	357 560	464 866	541 744	669 896	714 094	726 256
Дебіторська заборгованість за товари та послуги	294 536	308 272	372 890	391 325	310 200	290 549	330 518
Власний капітал	1 449 520	1 620 885	1 865 544	2 177 971	2 432 174	2 578 660	2 604 095
Кредити банків	12 588	30 000	-	-	-	-	-
Поточні зобов'язання і забезпечення	327 564	291 457	195 490	146 974	107 553	93 016	115 923
Кредиторська заборгованість за товари та послуги	232 843	171 331	108 780	54 024	58 411	46 209	35 715

Джерело: фінансова звітність ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ»

Основні показники операційної діяльності, тис. грн.

Показник	2018	2019	2020	2021	9М2022	2022	6М2023	9М2023
Чистий дохід від реалізації продукції	1 403 579	1 490 599	1 708 741	1 915 278	1 149 841	1 560 574	830 040	1 274 057
Валовий прибуток (збиток)	604 829	666 540	853 297	959 424	523 701	725 073	385 568	590 256
Операційний прибуток (збиток)	116 505	241 851	405 890	411 489	247 583	311 395	135 945	203 929
Чистий прибуток (збиток)	86 758	194 137	332 847	338 358	201 093	254 275	111 025	164 408
Операційна рентабельність, %	8,3	16,2	23,8	21,5	21,5	20,0	16,4	16,0

Джерело: фінансова звітність ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ»

Загальна інформація

Історія підприємства починається з 1947 року, коли був заснований Борщагівський хіміко-фармацевтичний завод у вигляді виробничого кооперативу (артілі), який випускав товари широкого вжитку та декілька лікарських препаратів.

На сьогодні ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ» займає стали та провідні ринкові позиції як одне з найбільш інноваційних фармацевтичних підприємств України з виробництва та реалізації готових лікарських засобів (таблетки, сиропи, мазі, гелі, креми, антибіотики у капсулах, стерильні антибіотики тощо). На сьогодні завод випускає більше 140 найменувань лікарських засобів, з яких більше 50 раніше у країні не вироблялися. Підприємство має власні представництва у таких країнах, як: Молдова, Узбекистан, Казахстан, В'єтнам, Сербія та експортує власну продукція у більш ніж 20 країн.

ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ» було зареєстровано Ленінградською районною у м. Києві державною адміністрацією 07.05.1997 р. Засновниками підприємства були громадяни України, фізичні особи у кількості 718 чоловік. ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ» було зареєстровано випуск простих іменних акцій у кількості 10 351 штука, номінальною вартістю 1 839,0 грн. на загальну суму **19 035 489,0 грн.** (Свідоцтво від 26.10.2001 р. № 495/10/1/01 видане Управлінням НКЦПФР у м. Києві та Київської області).

Згідно з відповідними вимогами ЗУ «Про акціонерні товариства» Загальними Зборами акціонерів 07.12.2011 р. було прийнято рішення про заміну найменування підприємства з ЗАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ» на ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ». Зареєстрований капітал підприємства дорівнює 19 036,0 тис. грн. (сплачений у повному обсязі). Станом на 30.06.2023 р. склад акціонерів ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ» мав наступну структуру (Таблиця 1).

Таблиця 1. Склад основних акціонерів ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ»

№	Акціонер	Код ЄДРПОУ	Питома вага, %
1.	ПрАТ «Фармацевтична фірма Дарниця»	00481212	31,813351
2.	«Beldor Group S.A.»	1465208	21,263646
3.	«Lenik Group S.A.»	1479460	20,316877
4.	АЛЕТБЕР Лімітед (Кіпр)	-	8,462950
5.	Інші акціонери	-	18,143176
Разом:		-	100,000000

Джерело: інформація ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ»

ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ» не бере участі у фінансово-промислових групах. Кількість штатних працівників підприємства станом на 01.07.2023 р. дорівнювала **727 осіб.**

Непрофільні напрями діяльності, як і у минулі роки, **не здійснюють суттєвого впливу** на операційну діяльність та формування кінцевого фінансового результату.

Виробничий процес, ринки збуту

ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ» здійснює виробництво широкого асортименту готових лікарських засобів. Продукція виробляється у формі: таблеток, капсул, гранул, порошків, порошків для розчинів для ін'єкцій у флаконах, ліофілізатів для розчинів для ін'єкцій у флаконах, розчинів для ін'єкцій та концентратів для приготування розчинів для інфузій у ампулах, екстрактів, настоянок, водно-спиртових розчинів, суспензій, субстанцій. Підприємство активно нарощує випуск ветеринарних препаратів.

У складі заводу функціонують чотири лабораторії: дослідно-впроваджувальна, лабораторія відділу контролю якості (хімічна та мікробіологічна), лабораторія екологічного контролю. Крім того, функціонує власний науково-дослідний центр, який займається розробкою та впровадженням нових лікарських засобів.

Розробка та виведення на ринок нових препаратів – це досить тривалий наукоємний процес, який супроводжується необхідністю здійснення значних обсягів фінансування, не зважаючи на це, підприємство щорічно виводить на ринок нові препарати власної розробки. У найближчі роки підприємство також планує подальше розширення портфелю ветеринарних препаратів.

Заводом одним з перших в Україні було отримано Сертифікат, який засвідчує, що система забезпечення якості та технічний стан виробництва відповідають вимогам Належної Виробничої Практики, правилам **GMP ЄС**, рекомендаціям **PIC/S**, враховує вимоги Всесвітньої Організації Охорони Здоров'я щодо продукції, яка призначена для торгівлі та дистрибуції, а також для експорту.

На підприємстві впроваджена та функціонує сучасна автоматизована система управління **QAD EA**, яка шляхом формалізації та стандартизації процесів управління підприємством (дистрибуція, виробництво, фінанси) дозволяє здійснювати автоматичний контроль за внесенням інформації, яка є основою для формування ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ» долучився до програми пілотного проекту з 2D-кодування лікарських засобів. Всього у програмі задіяно 12 підприємств. 2D-кодування є частиною державної політики щодо запобігання фальсифікації лікарських засобів. За даними дослідження, проведеного ВОЗ у країнах з низьким та середнім рівнем доходів, 10,5% відсотків усіх лікарських препаратів виявляються фальсифікатом. Такі лікарські препарати підвищують ризики захворювання та смертності серед тих пацієнтів, що їх вживають.

Рівень завантаженості основних виробничих потужностей ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ» за результатами I півріччя 2023 року (на відміну від 2022 року) свідчить про стабілізацію, а по ряду сегментів - подальше зростання обсягів виробництва (не зважаючи на значний вплив зовнішніх негативних чинників на операційну діяльність заводу).

Динаміка виробництва та реалізації продукції

Виробництво ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ», як і у минулі роки, залишається імпортозалежним, підприємство закуповує сировину та обладнання переважно іноземного виробництва, що прив'язує як структуру собівартості, так і рівень

відпускних цін до змін умов імпорту, системи оподаткування та коливань курсу національної валюти відносно долара та євро.

Українська сировина та матеріали закупаються безпосередньо у виробників або їх представників. Імпортна сировина та матеріали закупаються як у виробників, так і у посередників. У структурі собівартості виробництва найбільшу питому вагу займають основна сировина та матеріали.

Обсяги виробництва у натуральному вимірі, за підсумками I півріччя 2023 року продемонстрував зниження, проте слід відмітити суттєво скорочення темпів зниження.

Обсяги реалізації у натуральному вимірі скоротились на 15%, у грошовому вимірі – навпаки зросли на 13%, що пояснює збереження впливу на динаміку та обсяги реалізації цінового фактору. **Безумовно, значний негативний вплив чинять зовнішні фактори форс-мажорного характеру (які не залежать від операційних рішень та діяльності компанії), які пов'язані з воєнною агресією та вторгненням РФ на територію України, цілеспрямованим знищенням промислової інфраструктури, енергетичної системи тощо.**

Збутова діяльність ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ» здійснюється відповідно вимогам Належної практики дистрибуції (**GDP**), що забезпечує збереження якості виробничих продуктів на етапі їх зберігання та транспортування. Підприємство співпрацює з найбільшими дистриб'юторами по всіх регіонах України, використовується система змішаної дистрибуції, яка найбільш відповідає поточній ситуації на фармацевтичному ринку.

Для ефективної роботи системи збуту підтримується оптимальний розмір запасів готової продукції, використовуються найбільш оптимальні маршрути доставки продукції, ведуться роботи зі зменшення кількості втрачених об'ємів продажу внаслідок відсутності необхідних товарних запасів, проводиться аудит складів та транспорту фірм-дистриб'юторів. Головна ціль логістики збуту – організація збутової діяльності згідно замовлень клієнтів з мінімальними загальними витратами на складування товару, його упаковку, вантажно-розвантажувальні роботи та транспортування.

Низький рівень диверсифікації структури основних покупців обумовлено більшою мірою специфікою ринку, а саме: незначною кількістю великих компаній-дистриб'юторів, які на сьогодні функціонують на українському ринку (на **три** найбільші компанії приходить до **90% ринку**).

Ринкові позиції

Враховуючи, що основним кінцевим споживачем продукції підприємства є безпосередньо пацієнт, сегмент ринку на якому працює ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ» є «**B2C**». Підприємством постійно проводиться робота з розширення номенклатури та географії експорту, результатом чого є збільшення кількості країн, у які здійснюються експортні поставки. На сьогодні підприємство здійснює поставки у **20 країн** близького та дальнього зарубіжжя.

ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ» є активним учасником світових спеціалізованих фармацевтичних форумів, а також виставок хімічної промисловості, які проходять у США, Іспанії, Франції, Німеччині, Бразилії, Швейцарії, ОАЕ, Україні тощо. ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ» стало першим українським фармацевтичним підприємством, яке було офіційно затверджено у якості виробника субстанції натурального походження для лікарських засобів в ЄС. Підприємство постачатиме субстанцію власного виробництва до країн ЄС.

Галузеві ризики, опис конкурентів

ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ» сьогодні є одним з найбільших та найсучасніших виробників фармацевтичної продукції в Україні. До першої п'ятірки вітчизняних виробників за обсягами продажу лікарських засобів входять наступні компанії: Фармак, Дарниця, КВЗ, Здоров'я та Sanofi (Україна).

У поточному році суттєвий вплив на діяльність матимуть наслідки російської військової агресії проти України. Активні військові дії, які були розгорнуті російськими окупантами на території України починаючи з 24 лютого 2022 року, вже призвели до руйнування та знищення інфраструктури окремих населених пунктів, призупинки або повної зупинки діяльності підприємств та організацій, в тому числі внаслідок руйнування виробничих потужностей.

Порушення взаємозв'язків між регіонами, бізнес-зв'язків та логістики створюють умови для дефіциту товарів та призводять до зростання цін, передусім, на продукти харчування та пального. Також має місце зменшення реальних доходів населення, гуманітарна криза в місцях активних бойових дій та, відповідно, збільшення кількості вимушено переміщених осіб (у тому числі за кордон). При цьому зберігається невизначеність щодо подальшого розвитку подій та залишаються незрозумілими остаточні наслідки воєнних дій для економіки та фінансової системи країни.

За даними ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ» через війну істотно зросла собівартість за рахунок підвищення логістичних витрат, вартості матеріалів і енергоносіїв, суттєво змінились умови закупівлі сировини (100% передплата за поставки тощо), але підприємство намагається утримати відпускні ціни на довоєнному рівні. Підприємство відкоригувало номенклатуру з урахуванням обставин воєнного часу, також вдалося зберегти безперервність ланцюгів постачання.

Інвестиційна програма розвитку, планові показники

У 2014 році на підприємстві було розпочато масштабне будівництво прибудови до корпусу №21. Реалізація даного проекту додатково забезпечило випуск 15 076 тис. упаковок твердих лікарських форм. У 2022 році також було введено в експлуатацію нові сучасні склади зберігання. Загалом у 2023 році було здійснено великий комплекс робіт, пов'язаних з капітальними інвестиціями у власний розвиток.

ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ» - підприємство європейського рівня, що відповідає міжнародним стандартам та випускає продукцію стабільної якості. Основою місії якої є повне задоволення потреб споживачів у високоякісних, ефективних, безпечних та доступних лікарських засобах на внутрішньому і на

міжнародних ринках, екологічно безпечне їх виробництво, створення високого іміджу соціально-орієнтованого європейського підприємства.

На підставі місії, сформовані наступні цілі підприємства: досягнення росту показників бізнес-діяльності підприємства; спрямованість на якість, безпеку та ефективність продукції; спрямованість на екологічну безпеку; спрямованість на охорону здоров'я та безпеку праці; спрямованість на енергоменеджмент та енергоефективність; дотримання вимог законодавства, нормативних вимог та інших вимог, які підприємство зобов'язується виконувати; забезпечення належного рівня підготовки, навчання та підвищення кваліфікації персоналу заводу; забезпечення необхідними ресурсами для належного функціонування процесів у всіх сферах діяльності та раціональне їх використання; здійснення інноваційної діяльності та випуск нових оригінальних препаратів; освоєння нових ринків збуту; постійне вдосконалення інтегрованої фармацевтичної системи якості.

Враховуючи зовнішні та внутрішні фактори впливу на операційну діяльність підприємства, мінливість споживчого попиту фармацевтичного ринку, посилення вимог до якості та ефективності лікарських засобів, а також жорстку конкуренцію на ринку, стратегія та пріоритетність розвитку ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ» спрямована на:

Розвиток наукової діяльності. Підприємство працює над розробкою нових та вдосконаленням вже існуючих генеричних лікарських засобів. У I півріччі 2023 року виготовлено 6 нових препаратів: 1 препарат, який впливає на опорно-руховий апарат; 2 препарати, які впливають на нервову систему; 1 нова дієтична добавка; 1 препарат, який діє на респіраторну систему; 1 препарат, який впливає на травну систему та метаболізм.

Модернізацію діючих та введення в дію нових виробничих потужностей у відповідності до вимог належної виробничої практики (GMP) з виробництв готових лікарських засобів. Впровадження інноваційних технологій є вагомим вкладом в розвиток підприємства, розробки та виробництва лікарських засобів. Освоєння нових ринків збуту, підвищення експортного потенціалу підприємства. Пріоритетність та актуальність цього напрямку стратегічного розвитку пояснюється насиченням вітчизняного фармацевтичного ринку та загостренням конкурентної боротьби.

Підприємством заплановано створення та розвиток напрямку «Стратегії та маркетингу», в рамках якого здійснюватимуться заходи з розширення ринку збуту за рахунок розвитку аудиторії споживачів, лікарів, фармацевтів, розробка сайтів для препаратів без рецептурної групи, програми інтернетпросування, репозиціонування продуктів заводу згідно з ринковими тенденціями, оновлення портфеля препаратів за рахунок створення дієтичних добавок, препаратів «in bulk» тощо.

Окремо слід зазначити, що на протязі всього періоду оновлення кредитних рейтингів фінансові плани ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ» завжди характеризувались високим рівнем виконання, що вказую на значний досвід

роботи керівництва підприємства, а також дозволяє оперативно нівелювати всі зовнішні та внутрішні ризики, пов'язані з операційною діяльністю.

Структура балансу

Валюта балансу ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ» на 30.06.2023 р. дорівнювала **2 760 427,0 тис. грн.** Зростання активів на 5% було забезпечено насамперед зростанням залишків грошових коштів на рахунках, а також введенням в експлуатацію основних фондів. У структурі пасиву зростання було забезпечено насамперед власним капіталом (прибуткова діяльність). Протягом останніх років джерелом формування активів підприємства виступав саме власний капітал, який був сформований зареєстрованим капіталом, дооцінкою, а також нерозподіленим прибутком (+6% за I півріччя 2023 року).

Обсяг позикових ресурсів (у т.ч. зобов'язання за банківськими кредитами) як і у минулі періоди залишався несуттєвим. У поточному році, як і у попередні роки, операційна діяльність ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ», в умовах впровадження виваженої боргової політики, характеризувалась низьким рівнем залежності від зовнішніх джерел фінансування.

У структурі активів значну питому вагу займають **досить ліквідні** активи: грошові кошти на рахунках, готова продукція, поточна товарна дебіторська заборгованість – **24%**. На основні засоби та капітальні інвестиції приходилось **53%** активів, що є **типовим** для великих виробничих підприємств.

Фінансові результати

Доходи ПАТ НВЦ «БОРЩАГІВСЬКИЙ ХФЗ» отримує насамперед від здійснення основної операційної діяльності, а саме: виробництва та реалізації готових лікарських засобів. Чисті надходження від реалізації ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ» за перші шість місяців 2023 року, на відміну від попереднього року, зросли на **13%** до рівня в **830 040,0 тис. грн.** Зростання, насамперед було забезпечено зі стабілізацією ринку та проведенням ефективних заходів керівництвом підприємства щодо коректування фінансових планів, логістики, асортименту та структури товарного портфелю тощо, розширенням та диверсифікації каналів збуту тощо.

На формування кінцевого результату діяльності підприємства також істотно впливали понесені адміністративні, збутові та інші операційні витрати (у т.ч. витрати, пов'язані з утриманням представництв за кордоном, розробкою та дослідженням препаратів тощо). Таким чином, за підсумками I півріччя 2023 року ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ» отримало чистий прибуток у обсязі **111 025,0 тис. грн.** (за I півріччя 2022 року – **101 218,0 тис. грн.**). У 2023 році, не зважаючи на складні умови, пов'язані з воєнними діями, підприємство очікує поступове зростання обсягу отриманого операційного та чистого прибутку на рівні орієнтовно 13-14%, проте планові показники можуть бути скориговані у залежності від поточної операційних умов.

Завдяки досягнутої позитивної динаміки зростання обсягів надходження виручки спостерігається неістотний діапазон коливань основних показників рентабельності,

які в цілому перебувають на високому рівні. Постійний контроль за товарною дебіторською та кредиторською заборгованістю забезпечує відносну стабільність основних показників оборотності, що свідчить про збереження високого рівня ефективності операційної діяльності ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ» (Таблиця 2).

Таблиця 2. Динаміка основних фінансових показників ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ»

Показник	2017	2018	2019	2020	2021	2022	6М2023
Рентабельність діяльності, %	8,4	6,2	13,0	19,5	17,7	16,3	13,4
Валова рентабельність, %	39,6	43,1	44,7	49,8	49,9	46,5	46,5
Операційна рентабельність, %	10,5	8,3	16,2	23,8	21,5	20,0	16,4
Рентабельність ЕВІТДА, %	15,3	12,7	20,1	26,2	26,1	26,3	23,3
Рентабельність власного капіталу, %	8,2	6,2	12,3	18,5	16,7	11,0	-
Рентабельність активів, %	7,2	5,1	10,3	16,2	14,8	10,1	-
Показники ділової активності							
Термін оборотності активів, дні	431	430	454	429	428	582	584
Термін оборотності дебіторської заборгованості, дні	72	76	74	72	72	81	65
Термін оборотності кредиторської заборгованості, дні	49	52	49	30	15	13	11
Термін оборотності запасів, дні	142	148	156	93	189	261	280
Тривалість фінансового циклу, дні	166	171	181	135	245	329	334
Тривалість операційного циклу, дні	214	224	230	165	261	342	345

Джерело: показники розраховано за даними фінансової звітності ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ»

Грошові потоки

У I півріччі 2023 року чисті грошові потоки від операційної діяльності ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ» дорівнювали (+) **108 113,0 тис. грн.**, що було забезпечено, перш за все надходженням виручки від **основної діяльності** (реалізації лікарських засобів), а також авансових платежів від покупців. Крім того, слід зазначити позитивну динаміку збільшення обсягів вільних грошових потоків підприємства. Джерелами фінансування інвестиційної діяльності (здійснення будівництва, капітальних ремонтів, реконструкції, придбання основних засобів тощо), як і у минулі періоди, виступали **власні кошти підприємства**.

Банківські кредити та інші позики

Станом на 01.07.2023 р. заборгованості ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ» за банківськими кредитами була відсутня.

ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ» завжди використовує досить стриману та виважену боргову політику, яка дозволяє досягати **низького рівня** боргового навантаження на операційну діяльність. В умовах воєнного стану та складної ситуації на фінансовому ринку, а також з метою забезпечення належного рівня фінансування операційної та інноваційної діяльності у 2024 році ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ» планує використовувати переважно власні ресурси, а також позикові ресурси.

Боргове навантаження

Чистий робочий капітал підприємства, як і у минулих періоди, мав додатне значення та мав тенденцію до збільшення, що свідчить про істотну капіталізацію підприємства, забезпечення операційної діяльності підприємства власними коштами, а також незначним обсягом залучених кредитних ресурсів. Показники фінансової незалежності, автономії також зростали та перебували на **високому рівні** (Таблиця 3).

Чистий борг ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ» станом на 30.06.2023 р. мав від'ємне значення, що пояснюється перевищенням обсягу залишків грошових коштів на рахунках над обсягом зобов'язань за позиковими ресурсами (банківськими кредитами). Прибуткова операційна діяльність протягом останніх років свідчать про збереження **високого рівня** забезпечення підприємства власними ресурсами, які необхідні для здійснення капіталовкладень у інноваційний розвиток та розширення виробництва.

Таблиця 3. Основні показники боргового навантаження ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ»

Показник	2017	2018	2019	2020	2021	2022	6М2023
Коефіцієнт фінансової незалежності, %	84,7	81,1	84,2	86,9	90,1	92,5	93,4
Чистий робочий капітал, тис. грн.	420 951,0	349 978,0	393 350,0	609 094,0	831 627,0	961 886,0	1 108 768,0
Чистий борг, тис. грн.	(37 311,0)	9 216,0	30 230,0	-30 486,0	-95 324,0	-71 939,0	-155 618,0
Показник ЕВІТДА, тис. грн. (за останні 12 міс.)	190 712,0	177 848,0	299 894,0	448 412,0	499 403,0	409 867,0	429 421,0
Коефіцієнт фінансової автономії, %	552,2	430,3	532,9	660,8	914,5	1 239,0	1 418,0
Співвідношення чистого боргу та ЕВІТДА	-0,2	0,1	0,1	-0,07	-0,19	-0,17	-0,36

Джерело: показники розраховано за даними фінансової звітності ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ»

Показник ЕВІТДА також показав позитивну динаміку у I півріччі 2023 року та збільшився на **5%** до рівня в **429 421,0 тис. грн.**, що безумовно є позитивним фактором. Враховуючі вищевказані чинники, показник співвідношення чистого боргу та ЕВІТДА станом на 30.06.2023 р. дорівнював **-0,36**, що свідчить про збереження **низького рівня боргового навантаження** підприємства. Рівень покриття витрат на сплату відсотків за рахунок операційних надходжень ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ», як і у минулі роки, залишився на **високому рівні**.

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ» підтверджено на рівні **uaAA+**, прогноз «у **розвитку**» зі збереженням у Контрольному списку

Голова рейтингового комітету

М. Б. Проценко

Начальник відділу корпоративних рейтингів

О. В. Чорноротов

Додатки

Балансові дані ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ», тис. грн.

Актив	2018	2019	2020	2021	2022	6M2023	9M2023
I. Необоротні активи	1 786 418	1 227 535	1 256 450	1 346 344	1 470 288	1 469 892	1 453 753
Нематеріальні активи	1 732	15 957	9 046	15 136	15 620	20 814	21 587
Незавершені капітальні інвестиції	206 334	343 852	383 758	122 455	196 063	39 532	31 363
Основні засоби	889 606	865 856	861 776	1 206 883	1 256 735	1 407 676	1 398 933
Довгострокові фінансові інвестиції	1 870	1 870	1 870	1 870	1 870	1 870	1 870
II. Оборотні активи	327 564	697 501	891 424	1 069 783	1 158 190	1 290 535	1 355 016
Запаси	347 774	357 560	464 866	541 744	669 896	714 094	726 256
Дебіторська заборгованість за товари та послуги	294 536	308 272	372 890	391 325	310 200	290 549	330 518
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом, за виданими авансами	10 901	9 197	9 259	21 232	76 878	86 096	93 297
з нарахованих доходів	9 026	9 434	12 225	17 337	27 190	40 411	23 997
з нарахованих доходів	149	213	77	1 833	106	73	128
Інша поточна дебіторська заборгованість	11 618	298	1 556	987	275	465	276
Грошові кошти та їх еквіваленти	12 706	12 464	30 486	95 324	71 939	155 618	178 788
Інші оборотні активи	166	63	65	1	1 706	3 229	1 756
Баланс	1 786 418	1 925 036	2 147 874	2 416 127	2 628 478	2 760 427	2 808 769
Пасив							
I. Власний капітал	1 449 520	1 620 885	1 865 544	2 177 971	2 432 174	2 578 660	2 604 095
Зареєстрований капітал	19 036	19 036	19 036	19 036	19 036	19 036	19 036
Емісійний дохід	340	340	340	340	340	340	340
Капітал у дооцінках	676 054	676 054	607 544	605 594	605 594	641 055	641 054
Резервний капітал	4 759	4 759	4 759	4 759	4 759	4 759	4 759
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	749 058	920 423	1 233 592	1 547 969	1 802 172	1 913 197	1 938 633
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	9 334	12 694	86 840,0	91 182	88 751	88 751	88 751
Довгострокові забезпечення	9 334	12 694	-	-	-	-	-
Відстрочені податкові зобов'язання	-	-	86 840,0	91 182	88 751	88 751	88 751
III. Поточні зобов'язання і забезпечення	327 564	291 457	195 490	146 974	107 553	93 016	115 923
Короткострокові кредити банків	12 588	30 000	-	-	-	-	-
Кредиторська заборгованість за товари та послуги	232 843	171 331	108 780	54 024	58 411	46 209	35 715
Поточні зобов'язання за розрахунками з бюджетом за іншими розрахунками	14 721	18 628	35 731	23 620	15 224	15 769	17 886
за іншими розрахунками	18 156	25 125	30 521	44 980	12 026	11 210	15 696
Поточні забезпечення	-	-	15 304	18 746	20 876	18 493	17 261
Інші поточні зобов'язання	49 256	46 200	4 981	5 349	1 016	1 155	1 467
Баланс	1 786 418	1 925 036	2 147 874	2 416 127	2 628 478	2 760 427	2 808 769

Джерело: фінансова звітність ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ»

Додаток до рейтингового звіту № 2

Звіт про фінансові результати ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ», тис. грн.

Показник	2018	2019	2020	2021	2022	6M2023	9M2023
Чистий дохід від реалізації продукції	1 403 579	1 490 599	1 708 741	1 915 278	1 560 574	830 040	1 274 057
Собівартість реалізованої продукції	798 750	824 059	855 444	959 424	835 501	444 472	683 801
Валовий прибуток (збиток)	604 829	666 540	853 297	955 854	725 073	385 568	590 256
Інші операційні доходи	33 026	45 145	31 448	22 649	58 755	15 679	25 045
Адміністративні витрати	142 820	134 608	132 809	142 633	126 852	69 125	106 174
Витрати на збут	278 251	269 786	266 794	343 657	263 313	154 845	232 370
Інші операційні витрати	100 279	65 440	79 252	80 724	82 268	41 332	72 828
Операційний прибуток (збиток)	116 505	241 851	405 890	411 489	311 395	135 945	203 929
Інші фінансові доходи	-	1 508	3 511	4 418	-	-	-
Інші доходи	106	67	208	23	119	283	336
Фінансові витрати	1 891	4 124	3 538	2	-	-	-
Інші витрати	25	21	16	2 246	4	-	18
Фінансові результати до оподаткування	114 695	239 281	406 055	413 682	311 510	136 228	204 247
Податок на прибуток	27 937	45 144	73 208	75 324	57 235	25 203	39 839
Чистий прибуток (збиток)	86 758	194 137	332 847	338 358	254 275	111 025	164 408

Джерело: фінансова звітність ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ»